

Quan điểm về sự “Thinh Lặng Trong Thánh Lễ” của người Công Giáo

The Catholic Views on "Silent Reflection During Mass"

Giuse Chu Thiên Lượng, C.S.^{1*}, Antôn Nguyễn Chí Công, M.F.¹, Giuse Nguyễn Văn Linh, M.F.¹, Giuse Nguyễn Hưng Thiện, M.F.¹

¹ Học Viện Thánh Anphongsô, Vietnam

* Email của tác giả liên hệ: chuthienluong1010@gmail.com

* <https://orcid.org/0009-0007-5964-0546>

* <https://doi.org/10.54855/csl.24416>

© Copyright (c) 2024 Chu Thiên Lượng, Nguyễn Chí Công, Nguyễn Văn Linh, Nguyễn Hưng Thiện

Received: 20/02/2024

Revision: 26/03/2024

Accepted: 29/03/2024

Online: 29/03/2024

ABSTRACT

The article focuses on the importance of silence in the Holy Mass and the current situation in religious communities and parishes in Saigon. Through a survey of 100 people, the majority (85%) recognize the importance of maintaining silence during the Holy Mass. However, only 60% actually adhere to it. The identified reasons are external noise, the habit of using phones, and the lack of awareness among some attendees. To improve this situation, the article proposes solutions such as strengthening the dissemination of the importance of silence, implementing measures to remind people to maintain order and reduce noise, and encouraging the faithful to cultivate internal silence to facilitate focus during the Holy Mass. The author asserts that silence is a crucial factor in creating a sacred and reverent atmosphere for the Holy Mass. Every Catholic needs to be aware of the importance of maintaining silence and take specific actions to contribute to creating a solemn atmosphere, helping everyone easily unite with God during the Holy Mass.

Keywords: Silent, Holy Mass, Importance, Saigon

TÓM LƯỢC

Bài viết tập trung vào tầm quan trọng của sự thinh lặng trong Thánh Lễ và thực trạng tại các cộng đoàn dòng tu và giáo xứ ở Sài Gòn. Qua khảo sát 100 người, đa số (85%) nhận thức được tầm quan trọng của việc giữ thinh lặng trong Thánh Lễ. Tuy nhiên, chỉ có 60% thực hiện tốt. Nguyên nhân được xác định là do tiếng ồn từ bên ngoài, thói quen sử dụng điện thoại, và thiếu ý thức của một số người tham dự. Để cải thiện tình trạng này, tác giả đề xuất một số giải pháp cũng như khẳng định rằng thinh lặng là một yếu tố quan trọng góp phần tạo nên sự thánh thiêng và sốt sắng cho Thánh Lễ. Mỗi người Công Giáo cần ý thức được tầm quan trọng của việc giữ thinh lặng và có hành động cụ thể để góp phần tạo nên bầu không khí trang nghiêm, giúp mọi người dễ dàng kết hợp với Thiên Chúa trong Thánh Lễ.

Từ khóa: Thinh lặng, Thánh lễ, tầm quan trọng, Sài Gòn

Dẫn nhập

Trong bối cảnh của Giáo Hội hoàn vũ xưa và nay, các Đấng kế vị thánh Phêrô, cũng như các phẩm trật trong Giáo Hội đều rất quan tâm tới vấn đề thính lặng trong Thánh lễ. Một sự thính lặng thánh thiêng đòi buộc cả Chủ tế lẫn cộng đoàn phải có khi tham dự phụng vụ Thánh lễ. Tuy nhiên, với một thời đại như hiện nay, thời đại phát triển như vũ bão của công nghệ số, tiếng ồn đã len lỏi vào mọi khía cạnh, góc ngách của con người. Cách nào đó, tiếng ồn cũng đã thâm nhập vào đời sống đức tin của chúng ta, trong các phụng vụ thánh, cách riêng là Thánh lễ. Tiếng ồn phá vỡ tâm hồn, tạo ra sự chia trí và làm cho mức độ tập trung, hướng trọn vẹn xác hồn trong việc tưởng niệm Hy Tế Thập Giá của Chúa Giêsu hầu như chỉ còn là dáng dấp của hình thức. Đức Phanxicô mới đây trong bài giảng giáo lý của ngài về Thánh Thể ngày 15/11/2023 có nói: “Thánh lễ không phải là một buổi trình diễn nhưng là một buổi cầu nguyện, một buổi cầu nguyện tiêu biểu, cần sự thính lặng để chuẩn bị một quan hệ yêu thương cá nhân với Chúa.”¹

Đó là một cái nhìn trên bình diện tổng thể về Giáo Hội hoàn vũ, song tại nơi chúng ta đang sống thì thế nào? Phải chăng Việt Nam cũng chịu ảnh hưởng của sự “toàn cầu hóa”? Sự thính lặng trong Phụng vụ Thánh lễ tại một số cộng đoàn dòng tu hay Giáo xứ ở khu vực Sài Gòn có được gìn giữ và nhắc nhở là quan trọng chăng? Vấn đề cấp thiết này là nỗi thao thức của Đấng Chủ chăn Giáo phận, các nhà đào tạo chủng viện, Học viện và các cha xứ tại khu vực được cho là “đầu não kinh tế” của Việt Nam. Nhìn bề ngoài, chúng ta tham dự Thánh lễ sốt sắng đó nhưng tâm hồn có lắng đọng và để cho Chúa ngự vào không thì lại là một sự mơ hồ. Cũng thế, liệu các yếu tố phát triển của thời đại công nghệ số có chi phối đến sự thính lặng của mỗi cá nhân khi tham dự lễ? Mặt khác, sự thính lặng trong Thánh lễ là sự “Thính Lặng Thánh” nên mỗi người cần phải ý thức rằng:

“Không phải vì mình tới trước mà mình nói chuyện với người bên cạnh, đây không phải là lúc nói chuyện. Thánh lễ là giây phút ưu tiên để ở với Chúa Giêsu, và qua Chúa Giêsu, chúng ta ở với Chúa, với người anh em của mình. Đây là một sự kiện lớn, chúng ta không phải ở đây để cầu nguyện ‘như con kết’, nhưng để trao đổi với Chúa một cách khiêm tốn và tin tưởng, như Chúa Giêsu huấn dạy các môn đệ của Ngài, họ xin Chúa dạy cho họ cầu nguyện. Như những người con đối với cha mẹ mình, chúng ta biết Chúa nhớ chúng ta, săn sóc chúng ta, săn sóc chúng ta từng người, tất cả.”²

Thật vậy, chính sự phát triển của cuộc sống con người hôm nay đã tạo nên muôn ngàn thách đố cho sự thính lặng trong Thánh lễ. Tiếng ồn của trẻ nhỏ với cái điện thoại trên tay mà ba mẹ sử dụng cho mục đích dỗ dành; người lớn không biết vì lí do nào đã quên để điện thoại ở chế độ rung khiến chuông kêu inh ỏi khi có ai đó liên lạc; tiếng xì xào của những người ngồi cạnh nhau về một vấn đề trong công việc hay học tập của mình; tiếng ồn của các phương tiện giao

¹ Giáo phận Vĩnh Long, “Thánh lễ đòi hỏi thính lặng, chúng ta không ở đây để làm như con vẹt,” Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch, truy cập ngày 2-1-2024, <https://giaophanvinhlong.net/thanh-le-doi-hoi-thinh-lang-chung-ta-khong-o-day-de-lam-nhu-con-vet.html>.

² Giáo phận Vĩnh Long, “Thánh lễ đòi hỏi thính lặng, chúng ta không ở đây để làm như con vẹt,” Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch, truy cập ngày 2-1-2024, <https://giaophanvinhlong.net/thanh-le-doi-hoi-thinh-lang-chung-ta-khong-o-day-de-lam-nhu-con-vet.html>.

thông, máy móc công nghiệp, người đi đường... rộn rã như ngày hội. Tất cả chui tọt vào trí lòng người tham dự lễ không một cách do dự. Cách nào đó, chúng ta đi lễ chỉ mong sự nhanh gọn, đi lễ như đi hội họp mà chẳng có chút hồi tâm nào sau những nghi thức của Thánh lễ với những giây phút tĩnh lặng. Dẫu được thông báo, nhắc nhở hay ra những văn bản mang tính quy định, chúng ta vẫn đứng đưng và bỏ ngoài tai mọi sự. Thánh lễ mất đi những giờ phút tĩnh lặng cần phải có trong tương quan của chính mình và Thiên Chúa. Đức Thánh Cha Phanxicô đã luôn tha thiết mời gọi mỗi Kitô hữu hiểu và biết những giờ phút tĩnh lặng của Thánh lễ quan trọng như thế nào dù phải đối mặt với những sự “hiện đại” của cuộc sống hôm nay.³

Với hiện trạng, thao thức và thách đố được kể trên, bài nghiên cứu với đề tài **Quan điểm về sự “Tĩnh Lặng Trong Thánh Lễ” của người Công Giáo**, tại một số cộng đoàn dòng tu hay các Giáo xứ ở Sài Gòn hiện nay, phần nào đó sẽ giúp mọi người có cái nhìn sâu sắc và ý thức hơn về phụng vụ thánh thiêng này của Giáo Hội.

Cơ sở lý luận

Trong tuần tĩnh tâm Linh mục cuối năm 2022, như thấu hiểu hiện trạng tĩnh lặng trong Thánh Lễ, Tổng Giáo Phận Sài Gòn ra thông báo về việc giữ tĩnh lặng trong Thánh Lễ và có viết như sau:

“Tĩnh lặng thánh là một thành phần của việc cử hành và là cao điểm của trình tự phụng vụ. Đây là động tác dành cho toàn thể cộng đoàn, qua đó, Chúa Thánh Thần hiện diện làm sinh động toàn bộ việc cử hành và uốn nắn người tham dự.”⁴

Cũng vậy, trong tuần tĩnh tâm Linh mục đoàn để bước vào Mùa Vọng 2023-2024, Đức Tổng Giám Mục Nguyễn Năng một lần nữa tái thực hiện điều đó trong năm 2024. Cảm nghiệm được sự thúc đẩy và hướng dẫn bởi Chúa Thánh Thần, nhóm nghiên cứu quyết định dựa vào thông báo này làm lí do chọn đề tài và khai thác đề tài ngang qua các tư liệu có giá trị đức tin như Kinh Thánh, Sách Lễ Rôma, Hiến Chế Phụng Vụ của Công Đồng Vaticanô II, Tông thư Desiderio Desideravi của Đức Phanxicô... để làm điểm quy chiếu cho vấn đề được bàn đến.

Trước hết, Chúng ta hiểu thế nào là “tĩnh lặng”? Tĩnh lặng trong Hy ngữ là σιωπηλός/siopilós,⁵ dịch sang Anh ngữ là silent (im lặng, tĩnh lặng; lặng tĩnh, câm lặng; yên lặng, yên tĩnh) và quiet (lặng, yên lặng, trầm lặng, yên tĩnh, tĩnh lặng, thâm lặng, thanh thản).⁶ Với Từ Điển Việt ngữ: “Tĩnh lặng là ở một trạng thái hoàn toàn yên lặng, không tiếng động. Trong không gian yên lặng hoàn toàn.”⁷ Còn với Đức Hồng Y Sarah: “Tĩnh lặng

³ Đức Thánh Cha Phanxicô, “Tông thư Desiderio Desideravi,” Ủy ban Phụng tự thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam chuyên ngữ (Hà Nội: NXB. Tôn giáo) #52.

⁴ Văn phòng Tòa Tổng Giám mục Sài Gòn, “Thông báo: Về việc giữ tĩnh lặng thánh trong thánh lễ,” truy cập ngày 2-1-2024, <https://tgpsaigon.net/bai-viet/thong-bao-ve-viec-giu-thinh-lang-thanh-trong-thanh-le-67651>.

⁵ x. Google dịch, truy cập ngày 2-1-2024, <https://translate.google.com/?hl=vi&tab=TT>.

⁶ x. Nguyễn Đình Diễm, “Quiet,” trong *Từ điển Công giáo Anh – Việt* (Đồng Nai: NXB. Đồng Nai, 2014), #1680.

⁷ Viện Ngôn Ngữ Học, “Tĩnh lặng,” trong *Từ điển tiếng Việt* (Hà Nội: NXB. Hồng Đức, 2019), tr 1195.

không phải là một sự thiếu vắng [Lời: Logos]. Trái lại, thỉnh lặng là biểu hiện của một sự hiện diện mãnh liệt nhất trong mọi hiện diện.”⁸ Theo thánh Biển Đức, thỉnh lặng là một khuynh hướng thường tại để cầm hãm và điều chỉnh lời nói, muốn biểu lộ ý tưởng của mình ra khi cần thiết. Nói cách khác, đó là một tập quán chỉ nói khi: nói những gì cần phải nói, nói hợp thời hợp lúc và hợp nơi chốn, với cách nói thích hợp.⁹

Kể đến, thỉnh lặng được phân chia thành hai hình thức: thỉnh lặng ngoại giới (thỉnh lặng bên ngoài) và thỉnh lặng nội tâm (thỉnh lặng bên trong).

Thỉnh lặng bên ngoài không có nghĩa là không nói hay câm; không phải lúc nào mặt cũng làm li, lặng lẽ, ủ rũ, buồn rầu. Nhưng thỉnh lặng bên ngoài là chúng ta giữ gìn tiếng nói, giao tiếp vừa đủ nghe, tránh làm những việc gây ồn ào, nhất là khi sử dụng những phương tiện vui chơi giải trí với âm thanh quá lớn khi không cần thiết.¹⁰

Thỉnh lặng bên trong¹¹ hay còn gọi là thỉnh lặng nội tâm, nghĩa là con người chúng ta ở trong một trạng thái không suy nghĩ bất cứ một điều gì; loại bỏ mọi tư tưởng bực dọc, ghen ghét, hận thù; loại bỏ những lo toan cơm áo gạo tiền ra khỏi tâm trí. Lúc bấy giờ tâm hồn chúng ta ở trong trạng thái tĩnh lặng, không có bất cứ một điều gì làm xáo trộn nó. Điều này có thể nói là nó khá giống như thiền định và yoga. Đây là trạng thái thỉnh lặng để nhận biết chính mình và tha nhân. Ngoài ra, thỉnh lặng nội tâm còn có hình thức khác gọi là thỉnh lặng thánh. Đó là tâm trí chúng ta gặp gỡ Chúa; tâm hồn chúng ta hướng về Chúa.

Cho nên, người kitô hữu và nhất là đối với các linh mục, nam nữ tu sĩ, chúng ta cần phải đạt tới tình trạng thỉnh lặng thánh thiêng này. Điều đó có nghĩa là chúng ta không chỉ dừng lại ở thỉnh lặng bên ngoài và thỉnh lặng nội tâm, mà chúng ta còn phải đạt tới thỉnh lặng thánh. Nói như vậy cũng thật là khó để giữ thỉnh lặng trong chúng ta, vì cuộc sống ngày nay đầy dẫy những ồn ào và xáo trộn. Vì thế, muốn có được thỉnh lặng thánh, thì chúng ta cần phải rất cố gắng sống thỉnh lặng bên ngoài cũng như thỉnh lặng bên trong để gặp gỡ Thiên Chúa trong chính sự thỉnh lặng đó.

Tiếp đến, Kinh Thánh đề cập nhiều đến sự thỉnh lặng của Thiên Chúa. Nhiều người trong thời đại chúng ta không thể chấp nhận được sự thỉnh lặng của Thiên Chúa. Họ không chấp nhận đi vào trong sự hiệp thông bằng một cách thức nào khác ngoài bằng lời nói, cử chỉ hoặc hành động cụ thể và hữu hình. Trong khi Thiên Chúa nói bằng sự thỉnh lặng của Người. Hơn nữa, sự thỉnh lặng của Thiên Chúa ở trong các công việc của Ngài. Trong Kinh Thánh Cựu Ước, tác giả Thánh Vịnh thốt lên: “Trời xanh tường thuật vinh quang Thiên Chúa, không trung loan báo việc tay Người làm” (Tv 19,2). Quả thật, thế giới thụ tạo và mặc khải Kinh Thánh cho chúng ta biết rằng: thỉnh lặng là một cách nói của Thiên Chúa hay ngôn ngữ của Người là ngôn ngữ thỉnh lặng.¹² Đến thời Tân Ước, chúng ta thấy Đức Giêsu cũng được gọi là Đấng

⁸ DHY Robert Sarah, *Sức Mạnh Của Thỉnh Lặng*, Dòng Phaolô thành Chartre Sài Gòn chuyển ngữ (Đồng Nai: NXB. Đồng Nai), tr. 44.

⁹ x. P.M. Bruno O.C.S.O, *Lắng nghe Thiên Chúa Tĩnh lặng đan tu*, Đan viện Thiên Phước chuyển ngữ, tr. 21-22.

¹⁰ x. Lm. Micae Trịnh Ngọc Tứ, “Thỉnh lặng thánh,” truy cập ngày 1-2-2024, www.vanthoconggiao.net.

¹¹ Ibid.

¹² Gm. Phêrô Nguyễn Văn Viên, “Đức Giêsu Kitô – Đường thỉnh lặng,” truy cập ngày 2-1-2024,

<https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/duc-giesu-kito-duong-thinh-lang-40526>.

Thinh Lặng. Ngài thinh lặng nhập thể làm người và cự ngụ giữa chúng ta (Ga 1,14). Ngài thinh lặng suốt hành trình 30 năm với Đức Mẹ và thánh Giuse từ khi nhập thể đến lúc chào đời tại Bêlem và lớn lên từng ngày tại Nadareth. Trong hành trình rao giảng, Ngài thinh lặng đi cầu nguyện những nơi vắng vẻ cùng Chúa Cha (Lc 4,42). Chúa Thánh Thần không có dung mạo, chỉ có biểu tượng nhưng không có tiếng nói. Trong thinh lặng, Chúa Thánh Thần dẫn đưa nhân loại đến với Đức Kitô, bằng việc nhắc nhở giáo huấn của Đức Kitô.¹³ Các nhà tu đức quả quyết: Thiên Chúa nói với chúng ta không những qua Kinh Thánh và lời kinh khầu nguyện mà còn qua thinh lặng. Mẹ Têrêsa Cancutta nói: Thinh lặng là quê hương của Thượng Đế; Thiên Chúa là sự thinh lặng vĩnh cửu và cư ngụ nơi thinh lặng; Thiên Chúa là bạn hữu của thinh lặng; hay thánh Gioan Thánh giá nói: Thinh lặng là ngôn ngữ đầu tiên của Thiên Chúa; Ngôn ngữ mà Thiên Chúa nghe rõ nhất là tình yêu thinh lặng.¹⁴

Thêm nữa, Hiến chế về phụng vụ Thánh khẳng định:

“Để phát huy việc tham gia linh động, cần phải cổ xúy những lời tung hô của dân chúng, những lời đối đáp, những bài ca vịnh, tiền khúc, thánh ca, và cả những động tác hoặc cử chỉ, thái độ của thân xác. Cũng cần phải giữ sự thinh lặng linh thiêng đúng lúc của nó”.¹⁵

Để diễn tả rõ ràng hơn về thinh lặng trong cử hành phụng vụ, Quy chế Sách lễ Rôma tái khẳng định:

“Thinh lặng thánh là một thành phần của việc cử hành; vì thế phải được giữ vào đúng lúc của nó. Tính chất của sự thinh lặng tùy thuộc vào lúc phải giữ trong mỗi cử hành. Thật vậy, trong hành động thống hối và sau lời mời cầu nguyện, là để mọi người hồi tâm lại; sau bài đọc hoặc bài giảng là để mọi người suy gẫm vấn tất về những gì đã nghe; còn sau khi rước lễ thì để ca ngợi và cầu xin Thiên Chúa trong lòng”.¹⁶

Như thế có thể khẳng định rằng: thinh lặng là một thành phần của phụng vụ, cách riêng là Phụng vụ Thánh Lễ. Thinh lặng là điều bắt di bắt dịch trong phụng vụ cũng đồng nghĩa dành cho cộng đoàn tham dự. Không chỉ như vậy, thinh lặng còn giúp cho các thành phần khác trong phụng vụ được hiệp nhất trong cùng một cử hành, bởi nhờ thinh lặng, chúng ta được Chúa Thánh Thần uốn nắn, để có thể cử hành phụng vụ cách sốt sắng và ý nghĩa hơn. Vì vậy, chúng ta cần tôn trọng và ý thức trong việc giữ các khoảng khắc thinh lặng trong các cử hành phụng vụ. Thiên Chúa nói với chúng ta không chỉ qua Lời của Ngài nhưng còn qua sự thinh lặng trong Phụng vụ Thánh Lễ.

Có thể nói rằng, những điều vừa nêu trên sẽ là tiền đề cho chúng ta tìm hiểu hiện trạng thinh lặng trong Thánh lễ ở Việt Nam, cách riêng tại một số địa điểm của khu vực Sài Gòn sau khi

¹³ ĐHY Robert Sarah, *Sức Mạnh Của Thinh Lặng*, Dòng Phaolô thành Chartre Sài Gòn chuyển ngữ (Đồng Nai: NXB. Đồng Nai), tr. 195-196.

¹⁴ x. Laurence Freeman OSB, “*The Eucharist and Silence*,” trích trong Lm. Giuse Phạm Đình Ái, SSS, *Nhìn lại một số vấn đề phụng vụ tại Việt Nam* (TPHCM: NXB. Tôn giáo), tr. 360.

¹⁵ Công Đồng Vaticanô II, *Hiến Chế về phụng vụ Thánh*, #30.

¹⁶ *QCSL*, #45.

thông báo về việc giữ thinh lặng trong Thánh lễ được ban hành cuối năm 2022 và văn bản “LƯU Ý VỀ PHỤNG VỤ - TỔNG GIÁO PHẬN SÀI GÒN 2023” được ban hành sau kì tĩnh tâm Linh mục đoàn cuối tháng 11 năm 2023. Qua đây, nhóm nghiên cứu sẽ phân nào làm rõ cho độc giả thấy được quan điểm của người Công Giáo về vấn đề *Thinh Lặng Trong Thánh Lễ*, từ đó, chúng ta có cái nhìn tổng quát cũng như cái nhìn riêng để sống và thực hiện đúng con đường thinh lặng mà Giáo Hội đã hướng dẫn.

Những câu hỏi nghiên cứu

Hai câu hỏi trọng tâm của bài nghiên cứu này là phần thiết yếu của đề tài và được trình bày như sau:

- Người Công Giáo có quan điểm và hiểu biết như thế nào về sự “Thinh Lặng Trong Thánh Lễ”?
- Cảm nhận của người Công Giáo về vấn đề “Thinh Lặng Trong Thánh Lễ” hiện nay?

Phương pháp nghiên cứu

Ngữ cảnh và mẫu nghiên cứu

Bài nghiên cứu này được thực hiện vào đầu tháng giữa tháng 12 năm 2023 và cuối tháng 1 năm 2024, học kỳ I năm học 2023-2024 tại Khoa Triết của Học Viện Thánh Anphongsô, Dòng Thừa Sai Đức Tin, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu, Dòng truyền giáo thánh Carô-lô-Scalabri và Nhà thờ Giáo xứ Tân Mỹ tại Sài Gòn... Trước hết, Học Viện Thánh Anphongsô trực thuộc Dòng Chúa Cứu Thế Việt Nam, ngụ tại Thanh Đa, Bình Thạnh, Sài Gòn. Hàng năm, học viện có khoảng 150 - 200 sinh viên theo học từ hơn 20 Hội Dòng, Tu Hội, trên khắp Tp. Hồ Chí Minh và Bình Dương. Theo tài liệu của Văn phòng học vụ, học kỳ I khóa học 2023-2024, trường có 179 sinh viên đang theo học. Trường đào tạo Triết Học và Thần Học với chứng chỉ dành riêng cho các tu sĩ linh mục của Giáo Hội Công Giáo Việt Nam. Kế đến, Dòng giáo sĩ Thừa Sai Đức Tin, có trụ sở trung ương đặt tại Rôma, là một Dòng tu có nguồn gốc từ nhóm Thừa Sai Đức Tin đầu tiên được thành lập tại Giáo phận Spoleto (PG), Italy, năm 1972, do cha Luigi Duilio Graziotti. Tại Việt Nam, tiền thân của Tỉnh Dòng Thừa Sai Đức Tin Việt Nam là tu viện Lời Chúa, Giáo phận Phú Cường, được thành lập năm 1972 do cha Anton Phan Sĩ Nguyên làm Giám đốc. Năm 1994, tu viện Lời Chúa được sát nhập với Dòng giáo sĩ Thừa Sai Đức Tin và chính thức trở thành Tỉnh Dòng với tên gọi “Tỉnh Dòng Thừa Sai Đức Tin Việt Nam” vào năm 2003. Tiếp theo, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu được thành lập năm 1720 tại Ý bởi Thánh Phaolô Thánh Giá (1694-1775). Ngài đã đem lòng yêu mến và để tâm suy niệm về Cuộc Thương Khó của Chúa Giêsu khi ngài cảm nghiệm sâu sắc về tình yêu của Thiên Chúa dành cho nhân loại ngang qua máu nhiệm Thập giá. Năm 2005 các nhà truyền giáo đã chính thức đến Việt Nam thi hành sứ vụ. Việt Nam chính thức trực thuộc Tỉnh Dòng Chúa Thánh Thần gồm bốn quốc gia: Úc – New Zealand – Papua New Guinea – Việt Nam. Ngày 21/03/2017, Tổng Giám Mục Phaolô Bùi Văn Đọc chính thức chấp nhận và cho phép thành lập cộng đoàn đầu tiên của Dòng Thương Khó Chúa Giêsu theo giáo luật và đặt Minh Thánh Chúa trong cộng đoàn. Tính đến năm 2024, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu Việt Nam

có khoảng 50 thành viên. Các tu sĩ Thương Khó tuyên khẩn để sống và loan truyền ‘sự tương niệm sống động’ về cuộc Thương Khó Chúa Giêsu. Đặc sủng của Dòng Thương Khó Chúa Giêsu mời gọi các tu sĩ Thương Khó dám đối diện với những thử thách trong cuộc đời và trong chính nền văn hóa của mình vốn đề cao tư lợi mà làm giảm sự nhận biết Thiên Chúa. Thêm nữa, Dòng Truyền giáo thánh Carôlô-Scalabrini được thành lập năm 1887 bởi Đức cha Gioan Baotixita Scalabrini, Giám mục của Piacenza (Ý). Đây là Hội Dòng truyền giáo của các tu sĩ được mời gọi đề ra giảng mầu nhiệm cứu độ cho những người di dân. Hiện nay, Hội Dòng có hơn 700 tu sĩ hiện diện trên 30 quốc gia thuộc tất cả các châu lục. Việt Nam hiện nay cũng đã có hơn 40 tu sĩ Linh mục và khấn Dòng đang theo học tại Philippines, Ý, Columbia, và Brazil. Tại Việt Nam hiện nay có 35 ứng sinh, một nửa trong số này đang theo học triết học tại các Học viện khác nhau. Mục vụ cho người di dân đang là một nhu cầu khẩn thiết để giúp chính họ trở nên những nhà truyền giáo cho những người di chuyển. Cuối cùng, Giáo xứ Tân Mỹ có địa chỉ: K18, Ấp Mỹ Hòa 2, Xuân Thới Đông, Hóc Môn, Thành phố Hồ Chí Minh.

Vì hạn chế của việc liên lạc nên 40% sinh viên được khảo sát là tu sĩ nam, đang tham gia học lớp Triết I tại Học viện, thuộc 12 Dòng Tu, Tu Hội có cộng đoàn tại Tp. Hồ Chí Minh và Bình Dương. Các hội Dòng, Tu Hội tham gia khảo sát gồm có: Dòng Chúa Cứu Thế, Dòng Thừa Sai Đức Tin, Dòng Truyền Giáo Hiến Sĩ Đức Mẹ Vô Nhiễm, Dòng Truyền Giáo thánh Carôlô-Scalabrini, Dòng Thánh Thể, Dòng Linh Mục Thánh Tâm Chúa Giêsu, Dòng Cát Minh, Dòng Ngôi Lời, Dòng Biển Đức Thiên Phước, Dòng Xitô Mỹ Ca, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu. Ngoài ra, còn có 40% số phiếu dành cho tu sĩ khấn tạm, khấn trọn và tu sĩ Linh mục Dòng Thừa Sai Đức Tin – cộng đoàn tại Sài Gòn, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu, Dòng Truyền giáo thánh Carôlô-Scalabrini và 20% số phiếu đến từ Giáo xứ Tân Mỹ qua việc tham dự Thánh Lễ vào sáng Chúa Nhật ngày 14/1/2024. Số phiếu khảo sát được gửi đi là 100 phiếu. Tổng số người trả lời các câu hỏi trong bảng khảo sát là 100.

Thiết kế nghiên cứu

Bài nghiên cứu này được thiết kế theo phương pháp nghiên cứu Khảo sát (Survey). Phương pháp nghiên cứu khảo sát là một trong những loại khảo sát định lượng phổ biến dùng để thu thập dữ liệu từ những ý kiến của người tham gia khảo sát. Trong nghiên cứu khảo sát, nhà nghiên cứu sẽ chọn mẫu từ một tổng thể và phát các phiếu khảo sát cho những người tham gia. Trong bài nghiên cứu này, bản câu hỏi khảo sát được thực hiện nhờ vào form khảo sát của Google. Ưu điểm của form này là dễ thực hiện, không tốn chi phí, kết quả thu hồi nhanh. Bản khảo sát của bài nghiên cứu được thực hiện trong vòng 2 tuần (từ ngày 5/12/2023 đến ngày 12/12/2023 và từ ngày 13/1/2024 đến ngày 20/1/2024). Đây là thời gian trước và sau kì thi học kì I của năm học nên việc khảo sát sẽ dễ dàng hơn vì mọi người thoải mái hơn trong việc cá nhân. Có thể, kết quả tổng hợp sẽ không được thuyết phục và khả quan nhưng đây là cách tiện nhất cho các thành viên nghiên cứu.

Tiến trình nghiên cứu

Từ ngày 05.12.2023 đến ngày 08.12.2023: Mỗi thành viên chịu trách nhiệm lên ý tưởng cho 5 câu hỏi.

Ngày 08.12.2023: Trao đổi với Giáo sư bộ môn và họp nhóm trực tiếp để chuẩn hóa những câu hỏi khảo sát, loại bỏ những câu quá mơ hồ và bổ sung câu hỏi phù hợp.

Ngày 10.12.2023: Các thành viên trong nhóm làm thử bảng khảo sát, đánh giá, chỉnh sửa thành bản hoàn chỉnh.

Ngày 12.12.2023: Nhập liệu câu hỏi lên form của Google.

Ngày 13.1.2024: Gửi bản khảo sát cho các thành viên trong nhóm và tiến hành khảo sát tại các địa điểm được ấn định.

Ngày 15.1.2024: Họp nhóm trực tiếp tổng hợp kết quả khảo sát.

Từ 15.1.2024 đến 17.1.2024: Tiến hành phân tích dữ liệu và viết nhận xét.

Ngày 20.1.2024: Chỉnh sửa và hoàn chỉnh kết quả khảo sát.

Thu thập và phân tích dữ liệu

Dữ liệu được thu thập, phân tích từ 100 người gồm các sinh viên Triết I đang theo học Học viện Anphongso, các tu sĩ khấn trọn, khấn tạm và tu sĩ linh mục Dòng Thừa Sai Đức Tin, Dòng Thương Khó Chúa Giêsu, Dòng Truyền giáo thánh Carôlô-Scalabrini và một số người thuộc Giáo xứ Tân Mỹ ở Sài Gòn. Tất cả hoàn toàn được bảo mật thông tin cá nhân.

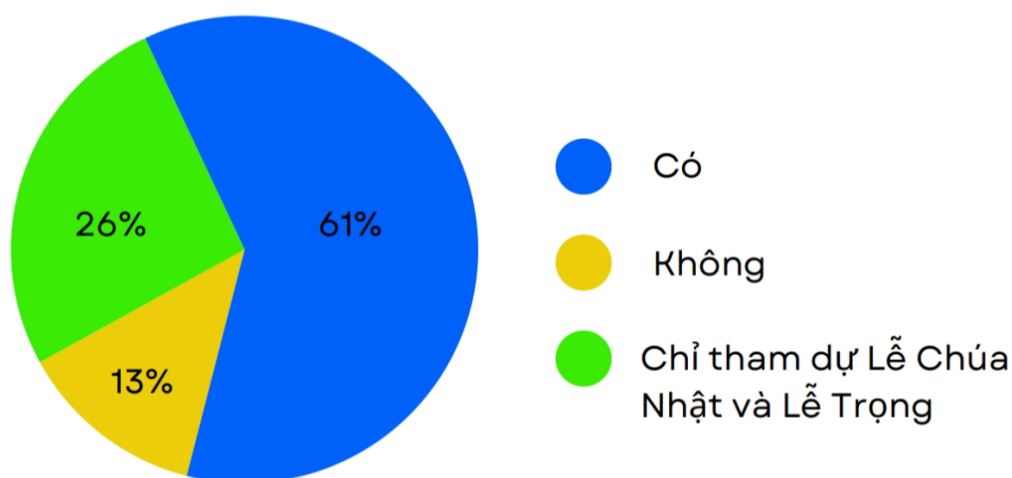
Kết quả và bình luận

Sau khi khảo sát, tổng cộng có 100 người trả lời 13 câu hỏi gồm 12 câu trắc nghiệm và 1 câu hỏi ý kiến cá nhân về các vấn đề được đưa ra. Dạng câu hỏi của bài nghiên cứu được chia làm hai phần: Phần đầu tiên là quan điểm và hiểu biết như thế nào về *Thinh Lặng Trong Thánh Lễ*. Phần thứ hai, cảm nhận chủ quan về *Thinh Lặng Trong Thánh Lễ* hiện nay.

Kết quả khảo sát và đánh giá

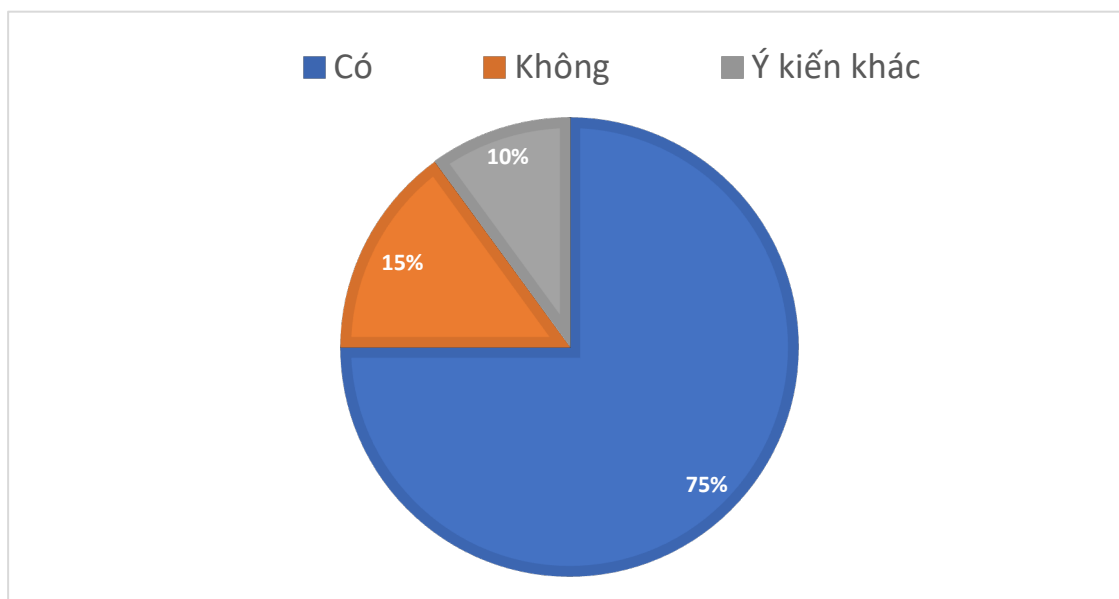
Các câu hỏi về quan điểm và hiểu biết như thế nào về “Thinh Lặng Trong Thánh Lễ”

Câu hỏi 1: Bạn có thường xuyên tham dự Thánh lễ mỗi ngày không?

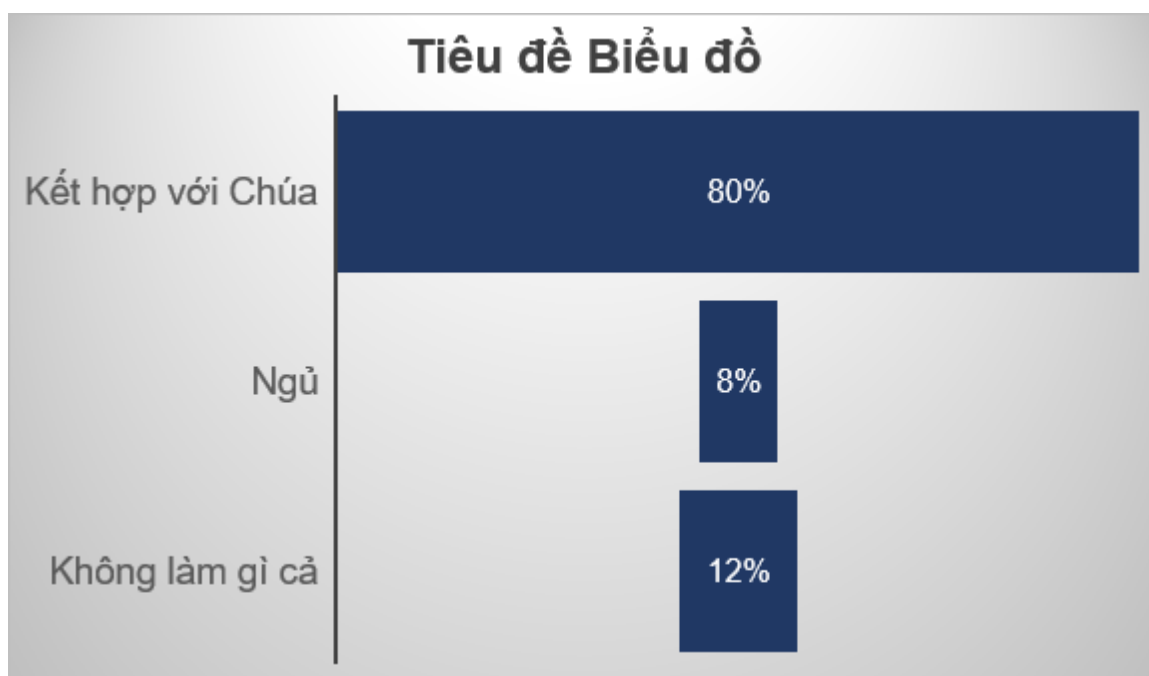
Kết quả cho thấy tỉ lệ người tham dự Thánh lễ mỗi ngày có 61%. Có 13% người cho biết là không tham dự. Có 26% người cho biết là họ chỉ tham dự Thánh lễ Trọng và Chúa Nhật.

Câu hỏi 2: Theo bạn, có nên thỉnh lạng trong thánh lễ không?

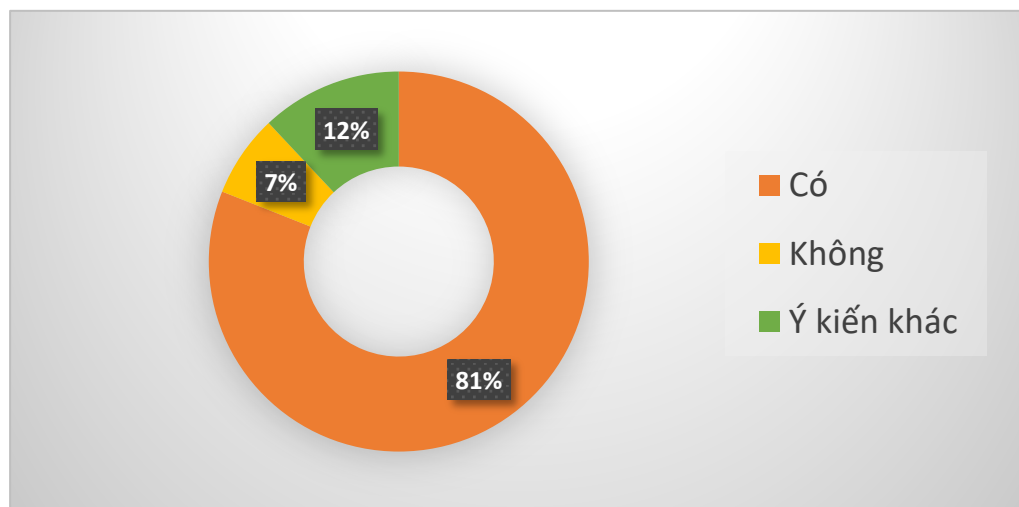
Đa số câu trả lời là có chiếm 75%. Một phần không nhỏ trả lời không chiếm 15%. Còn lại 10% đến từ những ý kiến mơ hồ.

Câu hỏi 3: Theo bạn, thỉnh lạng trong Thánh lễ có mục đích gì?

Với câu hỏi này, đa số mọi người cho rằng thỉnh lạng để kết hợp với Chúa là 80%. Số người còn lại có 8% chọn thỉnh lạng để ngủ và 12% thỉnh lạng là không làm gì cả.

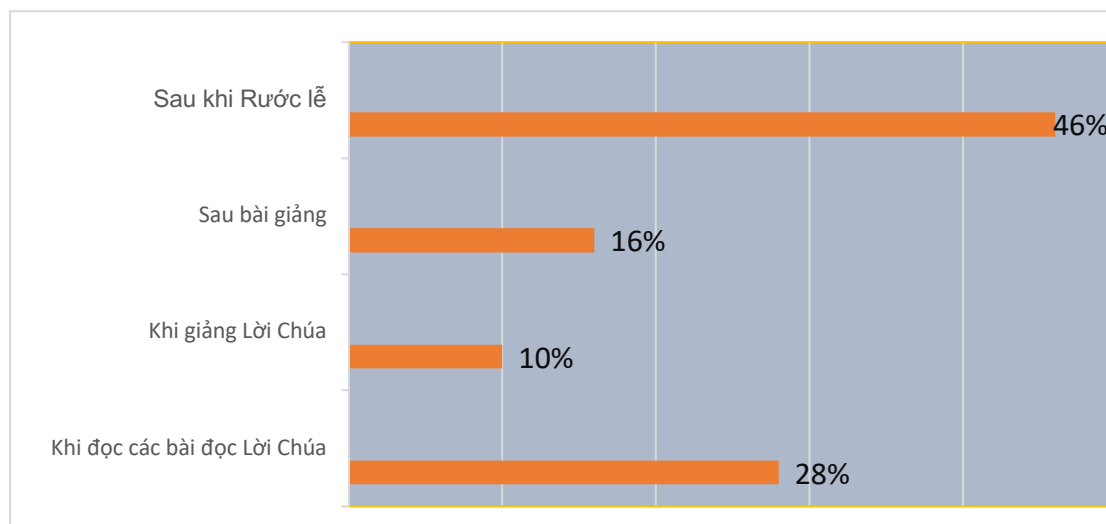
Câu hỏi 4: Bạn có bao giờ tỉnh lặng trong Thánh lễ không?

Với câu hỏi số 4, nhóm câu hỏi xoáy sâu vào kinh nghiệm của cá nhân. Hầu như mọi người đều cho rằng bản thân đã từng tỉnh lặng trong Thánh lễ, với tỉ lệ chiếm 81%. Một tỉ lệ người khá ít cho rằng không tỉnh lặng và số 12% số người còn lại chưa nhận thấy rõ ràng mình đã từng tỉnh lặng trong Thánh lễ hay chưa.

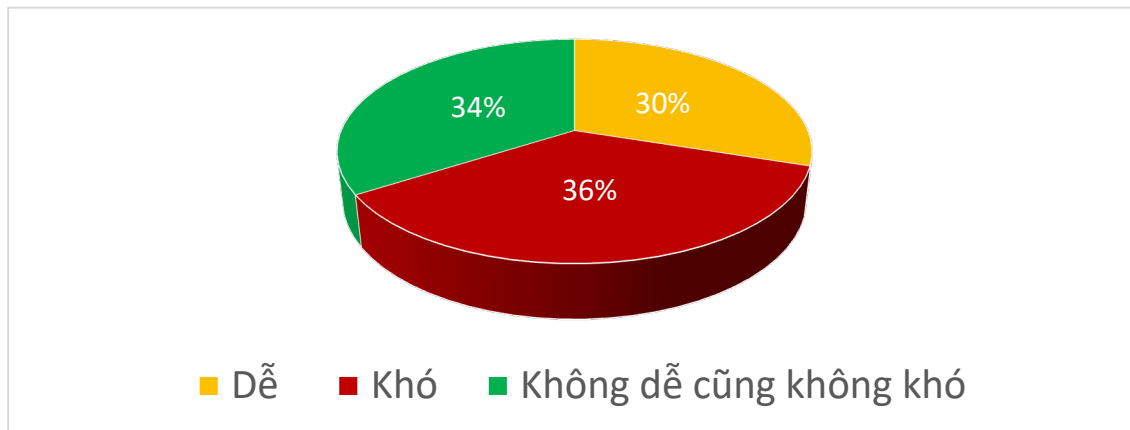
Câu hỏi 5: Theo bạn, tỉnh lặng trong Thánh lễ là vào lúc nào là quan trọng nhất?

Kết quả cho thấy, số người chọn thời điểm sau khi rước Chúa là 46%, khi đọc các bài đọc Lời Chúa chiếm 28%, sau bài giảng là 16% và khi giảng Lời Chúa là 10%.

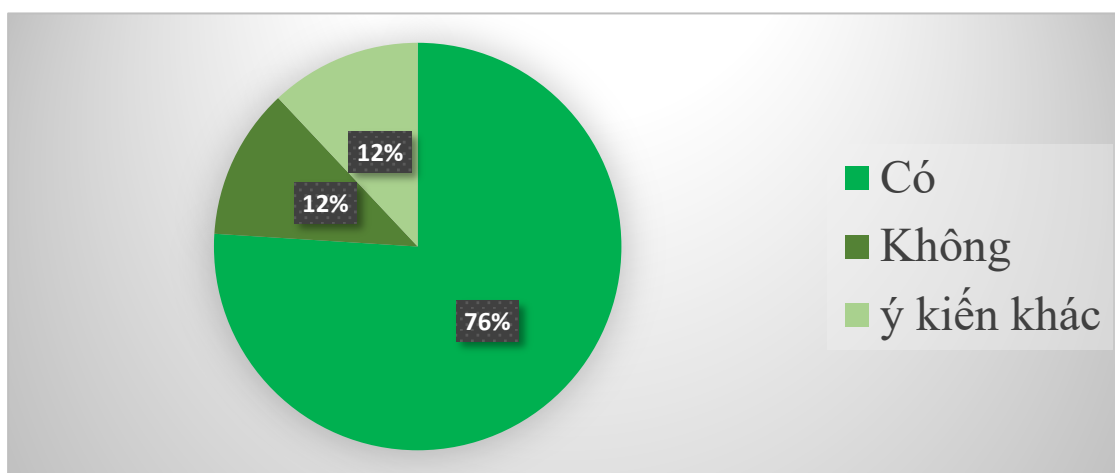
Câu hỏi 6: Bạn thấy tỉnh lặng trong Thánh lễ dễ hay khó?

Chúng ta nhận thấy có sự chọn lựa sắp xỉ nhau ở câu trả lời này. Có 30% người chọn câu trả lời dễ. Có 34% người chọn câu trả lời khó. Có 36% người vừa chọn câu trả lời không dễ cũng không khó.

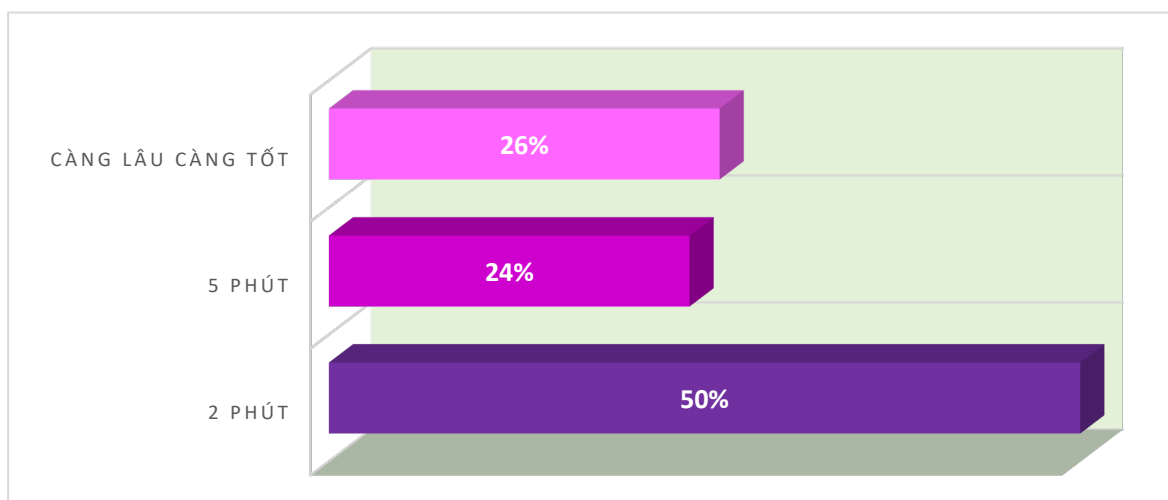
Các câu hỏi về cảm nhận chủ quan về “Thinh Lặng Trong Thánh Lễ” hiện nay

Câu hỏi 7: Bạn có thể thinh lặng trong Thánh lễ được không?

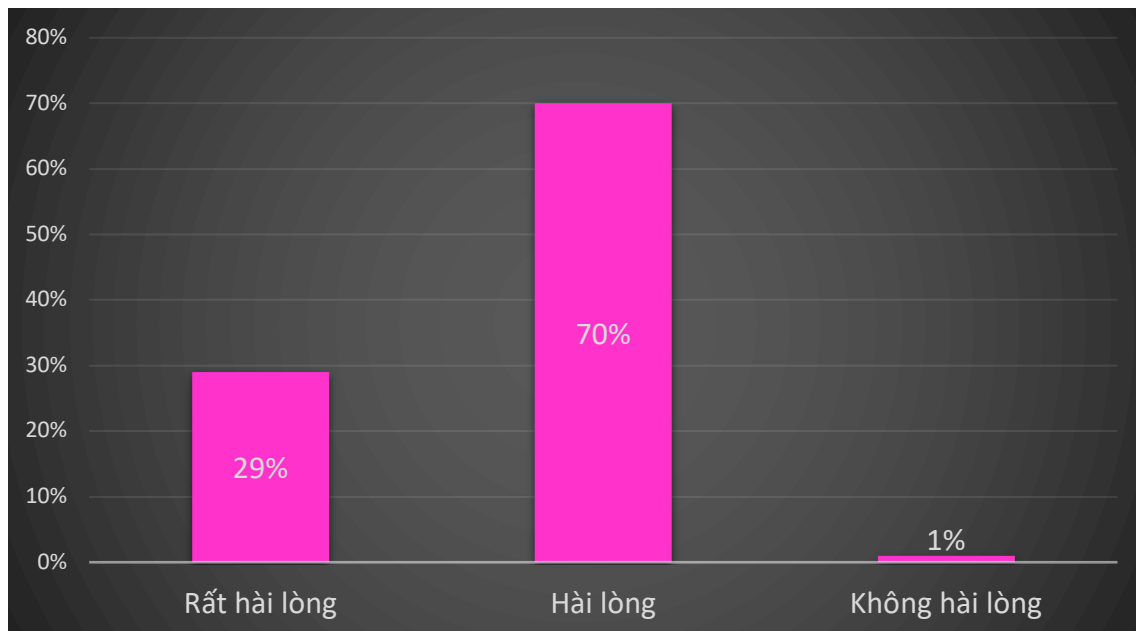
Một kết quả bất ngờ về trải nghiệm thinh lặng của cá nhân trong Thánh lễ thật sự rất cao chiếm 76%. Và 24% người được chia đều vào hai ý kiến không và ý kiến khác.

Câu hỏi 8: Theo bạn thời gian thinh lặng trong Thánh lễ bao lâu là đủ?

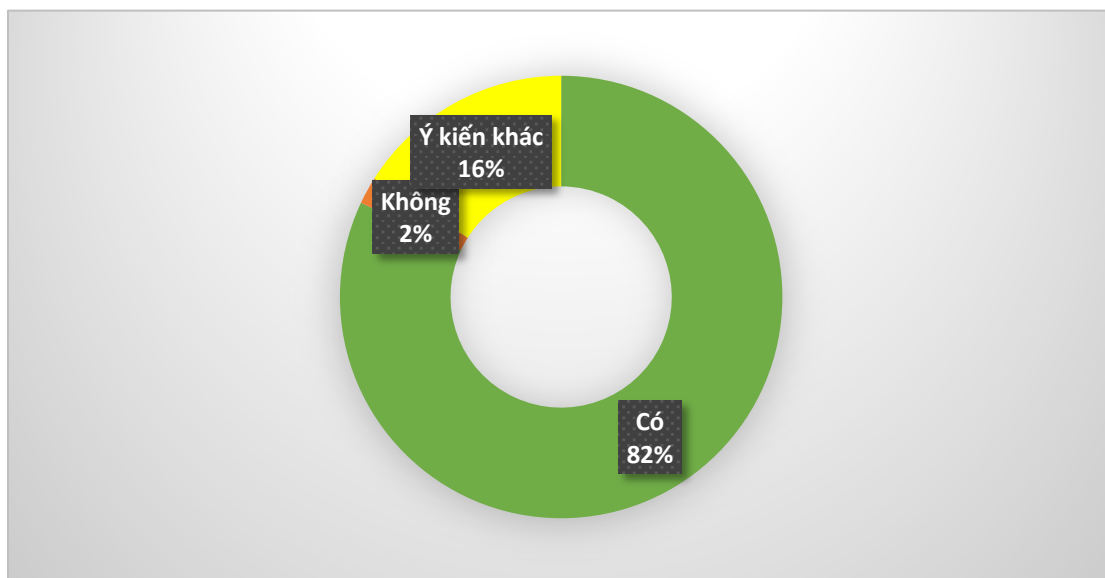
Ở câu hỏi này, số người được khảo sát cho rằng thỉnh lạng trong Thánh lễ nên là 2 phút chiếm 50%, nên là 5 phút chiếm 24%, càng lâu càng tốt chiếm 26%.

Câu hỏi 9: Bạn cảm thấy thế nào khi trong Thánh lễ có sự thỉnh lạng?

Có 70% số người chọn câu trả lời hài lòng. Có 29% chọn câu trả lời rất hài lòng. Và chỉ có 1% chọn câu trả lời không hài lòng.

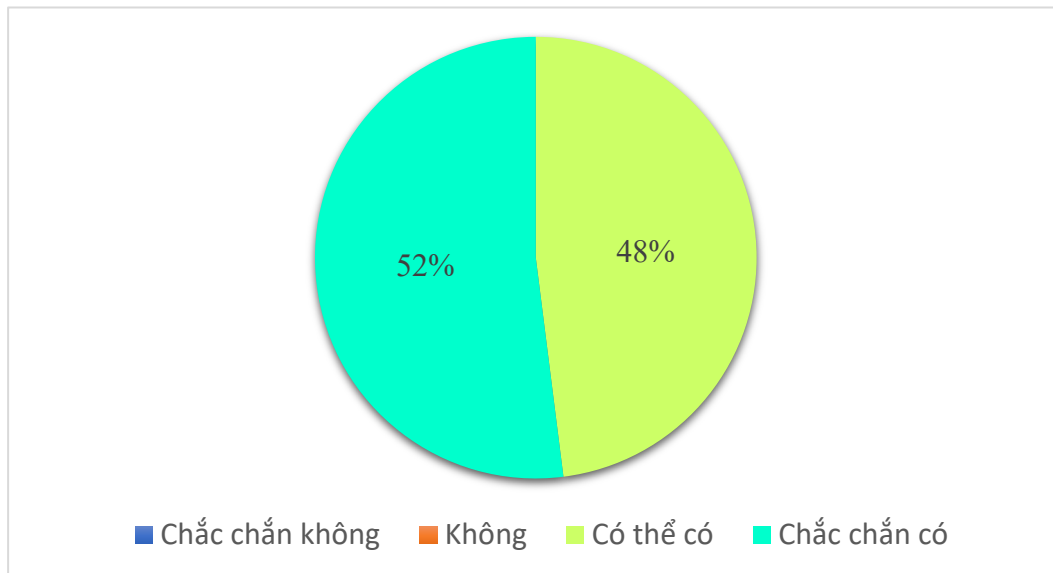
Câu hỏi 10: Thỉnh lạng trong Thánh lễ có giúp bạn kết hợp mật thiết với Chúa hơn không?

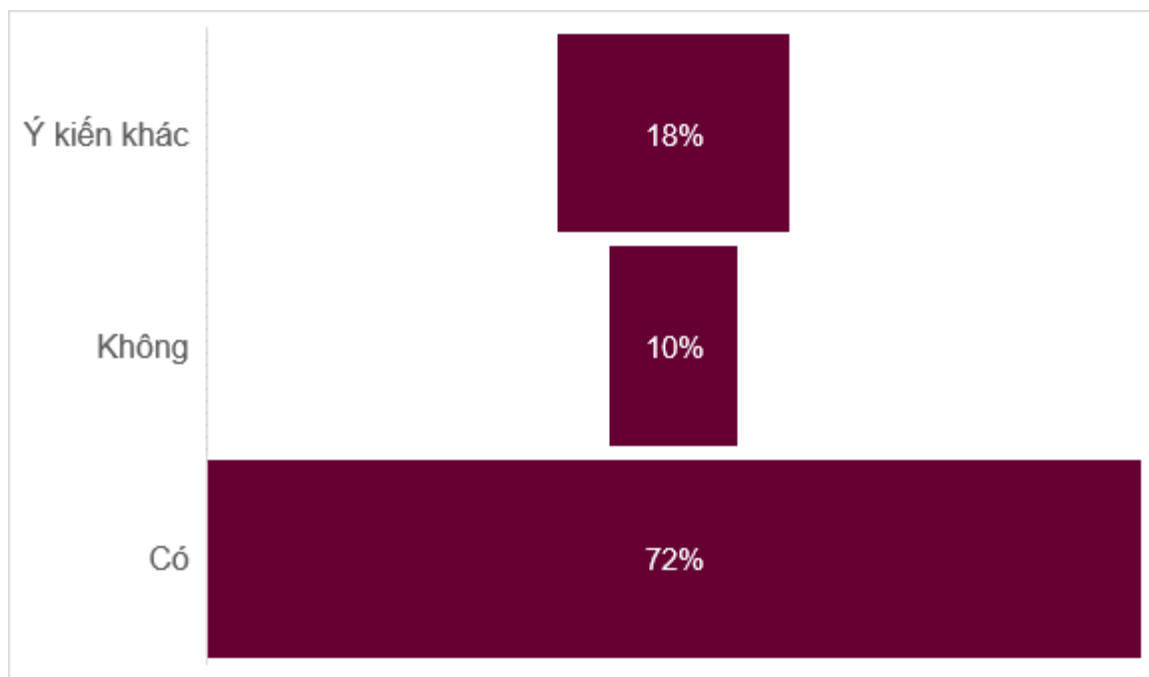
Một câu hỏi mang tính trải nghiệm cá nhân rất là sâu sắc. Đa số người có câu trả lời là có chiếm đến 82%, số người chọn câu trả lời không chiếm tỉ lệ rất nhỏ là 2%, số người chưa thể trả lời một cách rõ ràng chiếm 16%.

Câu hỏi 11: Bạn có thấy tâm hồn bình an khi thnh lặng trong Thánh lễ không?

Tiếp tục là một câu hỏi mang tính trải nghiệm cá nhân. Ở câu hỏi này, câu trả lời giữa hai thái cực có không gần ngang nhau. Có 52% người chọn chắc chắn không và không. Có 48% người chọn có thể có và chắc chắn có.

Câu hỏi 12: Bạn có sẵn sàng chia sẻ kinh nghiệm thnh lặng trong Thánh lễ cho người khác không?

Trong tình huống này, chúng ta nhận thấy số người chọn chia sẻ kinh nghiệm thnh lặng của cá nhân đã từng trải nghiệm rất cao, với 72%. Số người lựa chọn không chia sẻ cho người khác về kinh nghiệm của riêng mình chiếm 10%. Số người đang úp mở và cảm thấy ngại ngùng cũng như khó chia sẻ, hay một lí do nào đó chiếm 18%.

Câu hỏi 13: Bạn ấn tượng gì khi thính lặng trong Thánh lễ?

Bài nghiên cứu đưa ra câu hỏi này với mục đích gợi mở và nhận được câu trả lời đến từ tự luận của cá nhân mà không phải từ câu trả lời có sẵn của nhóm khảo sát. Tiêu biểu, nhiều người đã có ý kiến khách quan như sau:

- Tạ ơn Thiên Chúa đã ban cho chúng con có khoảng thời thính lặng trong Thánh lễ.
- Thánh lễ là trung tâm điểm của đời sống Kitô hữu nên cần có khoảng thời gian thính lặng để lắng nghe Chúa nói với mình.
- Thính lặng sau khi rước lễ để cảm nghiệm và ý thức được rằng Chúa đang hiện diện trong chính ta và ở bên ta hằng ngày.
- Thính lặng trong Thánh lễ giúp ta nâng tâm hồn lên cùng Chúa để hồi tâm lại sau trước những điều Chúa nói với ta qua Lời Chúa.
- Thánh lễ không có sự thính lặng sẽ trở nên như đi hội.
- Chúa nói với chúng ta qua sự thính lặng, điều này cũng được Giáo Hội quy định trong Quy Chế Sách Lễ Rôma.
- Thính lặng trong Thánh lễ rất quan trọng cho hết thảy những ai tham dự. Cách nào đó, người dâng hiến cho Chúa trong ơn gọi tu trì sẽ tập được rất nhiều cách thức cầu nguyện và thính lặng ngang qua bàn tiệc Lời Chúa và bàn tiệc Thánh Thể sâu sắc hơn để nuôi dưỡng ơn gọi của mình.
- Ngang qua sự thính lặng trong Thánh lễ, chúng con gửi trao hết cho Chúa tất cả những lắng lo, buồn phiền cuộc sống và học biết Lời Chúa để đem ra thực hành.

Bình luận

Từ kết quả của bài khảo sát trên, chúng ta nhận thấy một cách khách quan thực trạng thính lặng trong Thánh lễ ở một số Dòng tu và Giáo xứ đang hiện diện ở Sài Gòn. Nhiều người cho rằng, Thánh lễ cần phải có khoảng khắc thính lặng để gửi trao tâm trí mình cho Thiên Chúa. Nhiều người cũng đánh giá thính lặng rất quan trọng vì nó sẽ giúp con người được kết hợp với Thiên Chúa hơn. Nhiều người rất hài lòng bởi những giây phút thính lặng đã có trong Thánh lễ và họ cảm nhận được sự bình an trong giây phút đó. Tuy nhiên, khó khăn hay dễ dàng để thính lặng trong Thánh lễ lại được đánh giá không hơn không kém, có kết quả sắp xỉ nhau... Thính lặng trong Thánh lễ vẫn đang còn là vấn đề “hot” với người Công Giáo Việt Nam giữa một xã hội trăm công nghìn việc, bôn ba, long đong vất vả với cuộc sống mưu sinh và học hành, tu tập. Nhưng sách Châm Ngôn đã khẳng định: “Nếu biết giữ thính lặng, kẻ ngu cũng được kể là người khôn ngoan” (Cn 17,28). Quả thế mà sách Thánh Vịnh đã gọi lên tâm tình đó như một lời mời gọi: “Hồn con, con vẫn trước sau; giữ cho thính lặng, giữ sao thanh bình” (Tv 131,2).

Kết luận

Tóm lại, chúng ta có thể khẳng định rằng: tĩnh lặng là một thành phần thiết yếu của Phụng vụ. Cách riêng trong Phụng vụ Thánh lễ, được Giáo Hội quy định tại Sách Lễ Rôma, tĩnh lặng có mặt ở bốn khía cạnh căn bản: *trong Nghi thức Thống hối, sau khi nghe công bố Lời Chúa, sau Hiệp lễ, và sau mỗi lời mời cầu nguyện*.¹⁷ Tĩnh lặng trong mỗi khía cạnh có những nội dung và ý nghĩa riêng biệt của nó. Do đó, tĩnh lặng là điều bất di bất dịch trong phụng vụ cũng đồng nghĩa dành cho cộng đoàn tham dự. Không chỉ như vậy, tĩnh lặng còn giúp cho các thành phần khác trong phụng vụ được hiệp nhất trong cùng một cử hành, bởi nhờ tĩnh lặng, chúng ta được Chúa Thánh Thần uốn nắn, để có thể cử hành Phụng vụ cách sốt sắng, ý nghĩa hơn và Lời Chúa âm vang một cách sống động cũng như sống lại trong trí lòng của chúng ta hơn. Vì vậy, chúng ta cần tôn trọng và ý thức trong việc giữ các khoảnh khắc tĩnh lặng trong các cử hành Phụng vụ. Thiên Chúa nói với chúng ta không chỉ qua Lời của Ngài nhưng còn qua sự tĩnh lặng trong Phụng vụ, cách riêng Phụng vụ Thánh lễ. Có như thế, con người mới có thể tìm thấy sự viên mãn trong tình yêu của Thiên Chúa và trong sự nên một với Ngài (Agostino).¹⁸

Tài Liệu Tham Khảo

- Sách lễ Rôma. Ủy ban Phụng tự thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam chuyển ngữ. Hà Nội: NXB. Tôn Giáo, 2005.
- Công Đồng Vaticanô II, *Hiến Chế về phụng vụ Thánh*.
- Đức Thánh Cha Phanxicô. *Tông thư Desiderio Desideravi*. Ủy ban Phụng tự thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam chuyển ngữ. Hà Nội: NXB. Tôn giáo.
- ĐHY Robert Sarah. *Sức Mạnh Của Tĩnh Lặng*. Dòng Phaolô thành Chartre Sài Gòn chuyển ngữ. Đồng Nai: NXB. Đồng Nai.
- P.M. Bruno O.C.S.O. *Lắng nghe Thiên Chúa Tĩnh lặng đan tu*. Đan viện Thiên Phước chuyển ngữ.
- Laurence Freeman OSB. *The Eucharist and Silence*. Lm. Giuse Phạm Đình Ái, SSS. *Nhìn lại một số vấn đề phụng vụ tại Việt Nam*. TPHCM: NXB. Tôn giáo.
- Nguyễn Ngọc Hải, C.Ss.R. *Nhân Luận Triết Học*. Hà Nội: NXB. Tôn giáo.
- Nguyễn Đình Diễm. *Từ điển Công giáo Anh – Việt*. Đồng Nai: NXB. Đồng Nai, 2014.
- Viện Ngôn Ngữ Học. *Từ điển tiếng việt*. Hà Nội: NXB. Hồng Đức, 2019.
- Giáo phận Vĩnh Long. “Thánh lễ đòi hỏi tĩnh lặng, chúng ta không ở đây để làm như con vẹt.” Giuse Nguyễn Tùng Lâm dịch. Truy cập ngày 2-1-2024, <https://giaophanvinhlong.net/thanh-le-doi-hoi-thinh-lang-chung-ta-khong-o-day-de-lam->

¹⁷ *Nghi thức thánh lễ - Sách Lễ Rôma*, Ủy ban Phụng tự thuộc Hội đồng Giám mục Việt Nam chuyển ngữ (Hà Nội: NXB. Tôn giáo, 2005) #51, #56, #88, #54.

¹⁸ x. Agostino, *Le Confessioni*, Vol.VII, tr.11, trích trong Nguyễn Ngọc Hải, C.Ss.R., *Nhân Luận Triết Học* (Hà Nội: NXB. Tôn giáo), tr. 277.

[nhu-con-vet.html](#).

Văn phòng Tòa Tổng Giám mục Sài Gòn. “Thông báo: Về việc giữ tinh lạng thánh trong thánh lễ.” Truy cập ngày 2-1-2024, <https://tgpsaigon.net/bai-viet/thong-bao-ve-viec-giu-thinh-lang-thanh-trong-thanh-le-67651>.

Google dịch, truy cập ngày 2-1-2024, <https://translate.google.com/?hl=vi&tab=TT>.

Lm. Micae Trịnh Ngọc Tứ. “Tinh lạng thánh.” Truy cập ngày 1-2-2024, www.vanthoconggiao.net.

Gm. Phêrô Nguyễn Văn Viên. “Đức Giêsu Kitô – Đường tinh lạng.” Truy cập ngày 2-1-2024, <https://hdgmvietnam.com/chi-tiet/duc-giesu-kito-duong-thinh-lang-40526>.

Thông tin về tác giả

1. *Giuse Chu Thiện Lượng tu sĩ dòng Truyền Giáo Thánh Carôlô - Scalabrini (C.S), hiện đang là sinh viên lớp Triết I tại Học viện Thánh Anphongsô.*
2. *Antôn Nguyễn Chí Công tu sĩ dòng Thừa Sai Đức Tin (M.F), hiện đang là sinh viên lớp Triết I tại Học viện Thánh Anphongsô.*
3. *Giuse Nguyễn Văn Linh tu sĩ dòng Thừa Sai Đức Tin (M.F), hiện đang là sinh viên lớp Triết I tại Học viện Thánh Anphongsô.*
4. *Giuse Nguyễn Hưng Thiện tu sĩ dòng Thương Khó Chúa Giêsu (C.P), hiện đang là sinh viên lớp Triết I tại Học viện Thánh Anphongsô.*